

nemzetállam mai formájában csak a keleti blokk és a szocialista évtizedek föderatív államainak bukása nyomán jött létre –, a „nemzeti múzeum” kategória folyamatosan változó jelentéssel töltődött fel az elmúlt két évszázad során. Kiemelt szerephez jut szinte minden országban a „nemzeti galéria” is, függetlenül gyűjteményeinek egyenként eltérő definíciójától, hiszen a régióban a művészet a történelmi alárendeltségek miatt a nemzeti öntudat markáns kifejezője volt. A nemzeti képtárak mindmáig az állami reprezentáció kontrollált, kényszerzubbonyba merevített helyszínei. Nemzeti ambíciók és múzeumi szerepek szinte minden országban több nemzeti közgyűjteményt (egy-egy nemzeti múzeumot és egy nemzeti galériát) hívtak életre, holott a múzeumi szakmai célok jobban érvényesülhetnének más közgyűjteményi felállásban.

Paradox módon, miközben a régióban a múzeumok látványos fejlődésének mind a hosszú tizenkilencedik, mind a rövid huszadik században meghatározó mozgatója volt a nemzeti szuverenitás kifejezésének vágya, vagyis a múzeumok itt nem kis részben a patriotizmusnak, esetenként a nyílt nacionalizmusnak köszönhetik megszületésüket, ugyanez a nemzeti paternalizmus szakmailag nézve sok esetben máig kalodába is zárja őket.

G. István László

TIZENHETEDIK VÉDŐBESZÉD

Kandi tudta, a magánnyal nem az a baj,
hogy egyedül marad. Inkább, hogy nem fér oda
más a magánya meg közé. A magány féltékenységi
jeleneteitől mentsen meg az Isten. Nincs az
az Isten, aki ne lenne magányos. Feltéve, hogy
imádkozni lehet hozzá. Egy imát hallgató
Isten, amint másokkal társalkodik? Képzeln
is rossz. Kandi magányában
olyan volt, mintha imát hallgatna. Persze
a sajátját, amit el se képzelt, ki sem
mondott, mégis hallgatott. És az imák sorban
mind beteljesültek, mielőtt Kandi megértette
volna, mit kér. És ettől nem csömör, nem, inkább
a fölöslegesség kegyelme lengte Kandit körül.
Nézz a szemébe. Hahó, Kandi. Ha kellőképp
csillog a kedélye, úgy mutatja,
hogy örül.